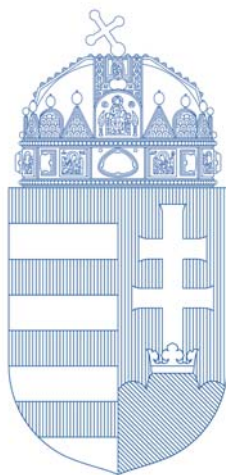

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEMZETI KATONAI STRATÉGIÁJA

ÖSSZEFOGLALÓ

NEMZETI KATONAI STRATÉGIA

HÚSZ ÉV UTÁN

Az év elején fogadta el a kormány a Nemzeti Katonai Stratégiát, az elsőt a rendszerváltozás óta. A stratégia megszületését a folyamatosan változó biztonságpolitikai helyzet indokolta: hazánkat – történelmében szinte példátlan módon – nem fenyegeti másik ország, régióink helyzete is stabil, a világ legerősebb politikai, gazdasági és katonai szövetségeinek, az EU-nak és a NATO-nak vagyunk tagjai, ennek dacára sem mondhatunk le a fegyveres erők fenntartásáról és fejlesztéséről.

Generációk nőttek fel a katonai tömbök közötti szembenállás időszakában, de ahogy gyakorlattá vált a „békés egymás mellett élés”, úgy rövidült a sorkatonai szolgálat: kettőről másfél, majd egy évre, kilenc, végül hat hónapra. A politika ezekkel a lépésekkel igazodott az enyhüléshez, majd a demokratikus átalakuláshoz. 2004-ben azonban a változások élére álltunk, és eltöröltük békeidőben a sorozott katonaságot.

A kormányt az a felismerés vezette, hogy a folyamatosan változó biztonságpolitikai környezetben egy kisebb létszámú, de jól felszerelt és kiképzett professzionális hadsereg jobban megfelel a kor kihívásainak. Jelen stratégia is rögzíti: belátható időn belül nem kell számítanunk arra, hogy Magyarország szuverenitását, területi épségét más ország fenyegetné. Megbízható szövetségesei, még inkább partnerei akarunk lenni a NATO-ba, az Európai Unióba tömörült országoknak, és érdemben hozzá kívánunk járulni közös erőfeszítéseinkhez. Mára leginkább az energiaellátás kérdése került a biztonság fókuszába, holnap a tömeges migráció ügye, holnapután meglehet, hogy a közegészségügyi problémák, a gyorsan terjedő járványok adják a legtöbb teendő. Szövetségünket olyanná kell formálnunk, hogy ezekkel eredményesen fel tudjuk venni a harcot, honvédelmünket pedig olyanná, hogy képes legyen a tagállamok hadseregeivel szorosan együttműködve, szakszerűen beavatkozni bármilyen konfliktushelyzetben. Ebben a szellemben készült a Nemzeti Katonai Stratégia.

Budapest, 2009. január

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Gyurcsány Ferenc'.

Gyurcsány Ferenc
a Magyar Köztársaság miniszterelnöke

A SZOLGÁLAT FELTÉTELEINEK JAVÍTÁSA A LEGFONTOSABB FELADAT

A Nemzeti Katonai Stratégia a biztonság új felfogását tükrözi. Bemutatja, hogy a Magyar Köztársaságot hagyományos katonai agresszió nem fenyegeti, és választ ad az új veszélyekre. Egyértelművé teszi, hogy Magyarország biztonságát szolgálja az, amit a Magyar Honvédség, itthon és az is, amit béketeremtő és -fenntartó, valamint humanitárius feladatként külföldön végez. Számomra, mint honvédelmi miniszternek fontos az is, hogy az embert állítja középpontba. A szerződéses és hivatásos katonákat, és az őket segítő közalkalmazottakat, köztisztviselőket. Őket, akik becsülettel szolgálják hazánkat!

Köszönetet mondok ezért az elkötelezettségért! Tudom, hogy az elmúlt két évtizedben is így cselekedtek, akkor is, amikor folyamatos és néha ellentmondásos intézkedések határozták meg a Magyar Honvédség átalakítását. Tapasztaltam, hogy az értelmes feladat és a szükséges feltételek biztosítása esetén a magyar katonák megállják a helyüket a világ bármely pontján, kiemelkedő munkájukkal dicsőséget és megbecsülést hoznak hazánknak Koszovótól Afganisztánig.

Ezért fontos, hogy a Nemzeti Katonai Stratégia a biztonságpolitikai környezet elemzése, a feladatok kijelölése mellett részletesen meghatározza, hogy a kormány milyen feltételeket biztosít a kitűzött célok eléréséhez. Erkölcsi és anyagi megbecsülés nélkül ugyanis nem kérhetjük a katonai szolgálathoz szükséges lemondást, önfeláldozást és kockázatvállalást. A kormány szándéka az, hogy a haderőfejlesztés feltételeit biztosítja, a mi feladatunk viszont az, hogy hatékonyan és takarékosan bánjunk a rendelkezésünkre álló emberi és anyagi erőforrásokkal.

A Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség kész a Nemzeti Katonai Stratégia megvalósítására.

Budapest, 2009. január

Dr. Szekeres Imre
a Magyar Köztársaság honvédelmi minisztere

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG BIZTONSÁGI KÖRNYEZETE

A világ és a nemzetközi erőviszonyrendszer alapvető változáson megy keresztül. A globalizáció hat a társadalom minden területére, a biztonság fogalma átfogóbb értelmezést kap. Egyre inkább elválaszthatatlan egymástól közvetlen környezetünk, a régió, a kontinens és a távolabbi térségek biztonsága és stabilitása. A kollektív védelem alapja, a transzatlanti biztonság elsődleges szervezete az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO). Kulcsfontosságú gazdasági és politikai szereplő az Európai Unió (EU) is, amely katonai és polgári válságkezelő képességével ugyancsak hozzájárul a nemzetközi biztonsági környezet alakításához. Az EU külpoliti-

A Magyar Köztársaság biztonságára – az Alkotmányban vagy egyéb jogszabályokban meghatározottak szerint katonai eszközöket vagy közreműködést esetlegesen igénylő – kockázatot jelenthetnek:

- az ország területén és környezetében előforduló ipari és természeti katasztrófák, környezetszennyezések, járványok;
- a kritikus infrastruktúra elleni támadások;
- az instabil országok belső feszültsége következtében kialakuló, a szervezett bűnözéssel összefonódó nagyobb méretű migráció és illegális kereskedelem;
- a térség egyes országaiban illegálisan, illetve ellenőrizetlenül tartott nagy mennyiségű fegyver, lőszer és robbanóanyag.

kájának és biztonságpolitikájának fontos eleme a szilárd transzatlanti kapcsolat.

A Magyar Köztársaság biztonsági helyzete stabil, hazánk tagja a NATO-nak és az EU-nak is. A Magyar Köztársaságot belátható időn belül hagyományos jellegű fegyveres támadás veszélye nem fenyegeti, annak bekövetkezése hosszabb távon is alacsony valószínűségű. A NATO és az EU bővítésével a szomszéd országok többsége vagy az egyik, vagy mindkét szervezet tagállamává vált. A bővítésből még kimaradt szomszéd államok többsége is kifejezte csatlakozási szándékát az euro-atlanti szervezetekhez, ami tovább erősíti a régió biztonságát.

A Magyar Köztársaság biztonságát azonban globális, regionális és a közvetlen környezetből származó fenyegetések, kockázatok és kihívások befolyásolhatják, amelyek akár egymást erősítve, egyidejűleg is megjelenhetnek. A hazánkhoz közeli térségek biztonsági helyzete viszonylag stabil. Ugyanakkor közvetlen közelünkben a Nyugat-Balkánon továbbra is jelen vannak az országokon belüli feszültségek, az országok közötti területi viták, nemzeti, etnikai, kisebbségi, vallási és gazdasági ellentétek, és növekszik a nem állami szervezetek biztonságra gyakorolt befolyása. Közvetlen környezetünkben kialakulhatnak olyan előre jelezhető válságok, konfliktusok, amelyeknek nem célja a magyar állam szuverenitásának, területi integritásának fenyegetése, azonban a határokhoz közeli cselekmények hazánk biztonságát is érinthe-

tik. A Nyugat-Balkán egyes országainak stabilizációja továbbra is igényli a nemzetközi válságkezelő erők jelenlétét és támogatását.

A Magyar Köztársaság biztonságát a földrajzilag távolabb eső válságok közvetlenül is befolyásolják. A globalizáció hatásaként növekszik az országok kölcsönös függősége, biztonságukat és stabilitásukat is egyre erősebben befolyásolja a világ más részeinek stabilitása, vagy annak hiánya. A válságokkal terhelt régiókban igen rövid előrejelzési idővel törhetnek ki az országokon belüli és országok közötti fegyveres konfliktusok. A konfliktusok megoldása a nemzetközi közösség közreműködését igényelheti, ezért a katonai erő várható alkalmazásának mind kevésbé szab korlátot a földrajzi távolság.

A globális biztonságot befolyásoló tényezők közül a Magyar Köztársaság biztonságára potenciális fenyegetést jelent a nemzetközi terrorizmus. Terrortámadások végrehajtása elsősorban a Magyar Honvédség válságkörzetekben szolgálatot teljesítő erői ellen valószínű. A nemzetközi terrorizmus figyelemfelkeltő és létezését demonstráló törekvése következtében ugyanakkor növekedhet egyes hazai objektumok, valamint az országba települt NATO- és EU-létesítmények, szervezetek potenciális fenyegetettsége is.

A Magyar Köztársaság biztonságára potenciális fenyegetést jelent a tömegpusztító fegyverek, valamint a célba juttatásukhoz szükséges eszközök és technológiák ellenőrizetlen terjedése is, különösen azoknak a terrorista szervezetek általi megszerzése és lehetséges alkalmazása. Katonai eszközöket is igényelhet azoknak a válságoknak a kezelése, amelyek alapja az energiához és a stratégiai nyersanyagokhoz történő akadálytalan hozzáférés biztosítása, a kábítószeres terjedése, a klímaváltozás, a világ egyes régióinak túlnépesedése, a politikai és a vallási szélsőségek terjedése.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG VÉDELEMPOLITIKÁJÁNAK ALAPJAI

A Magyar Köztársaság kormánya a biztonságot átfogó módon értelmezi, amely a politikai és katonai tényezőknél túl magában foglalja annak gazdasági, pénzügyi, energiaellátási, rendvédelmi, emberi jogi és kisebbségi, információs és technológiai, környezeti, demográfiai és civilizációs, közegészségügyi, valamint nemzetközi jogi dimenzióit is. A Magyar Köztársaság kormánya a biztonság- és védelempolitikát a különböző kormányzati intézmények közös feladatának tartja.

A honvédelem nemzeti ügy, melynek két alappillére a nemzeti önerő és a szövetséges együttműködés. Magyarországon teljes mértékben érvényesül a katonai erők demokratikus, hatalmi ágak között megosztott ellenőrzése. A Magyar Köztársaság kész és képes arra, hogy ellenálljon a határait, szuverenitását érintő esetleges fenyegetéseknek, cselekvéseknek, akcióknak. A Magyar Köztársaság olyan honvédelmet és benne olyan kato-

A védelempolitika alapelvei

- A honvédelem két pillére
- nemzeti önerő
 - szövetségi együttműködés

Magyarország egyetlen államot sem tekint ellenségesnek

A Magyar Köztársaság a NATO és az Európai Unió aktív és konstruktív tagja

A Magyar Honvédség a nemzetközi jog alapján részt vesz régiók és a világ stabilitásának megőrzését szolgáló békefenntartó, humanitárius műveletekben

nai erőt tart fenn és fejleszt, amely képes mind a Magyar Köztársaság védelmét, mind a külföldi műveletekben való részvételt a hagyományos és az aszimmetrikus hadviselés viszonyai között egyaránt teljesíteni.

A biztonság fogalmába tartozó területek

Politikai
Katonai
Emberi jogi és kisebbségi
Pénzügyi
Energiaellátási
Rendvédelmi
Gazdasági
Információs és technológiai
Környezeti
Demográfiai és civilizációs
Közegészségügyi
Nemzetközi jogi

A magyar katonai erő határon túli alkalmazására kizárólag megfelelő nemzetközi jogi felhatalmazást követő közjogi döntés alapján, nemzetközi szervezetek keretei között vagy alkalmi koalíciókban, a közös érdekek és értékek mentén kerülhet sor. A nemzetközi műveletekben a katonai erővel történő részvétel a magyar érdekek érvényesítését is szolgálja. A nemzeti és a szövetségesi érdekek összehangolásából következik, hogy a Magyar Honvédség erői elsősorban olyan műveletekben vesznek részt, amelyek – közvetlenül vagy közvetve – szavatolják a Magyar Köztársaság és a régió stabilitását, szélesebb értelemben vett biztonságát. A váltások lebonyolítása vagy a gyorsreagálású erők váratlan alkalmazása miatt az egy időben, több térségben részt vevő erők létszáma rendkívüli esetekben meghaladhatja a tervezett kereteket.

A Magyar Köztársaság kormánya a NATO-t tartja a transzatlanti térség biztonsága sarokkövének. Magyarország érdeke az európai biztonság- és védelempolitika dinamikus fejlődése, amelyet az EU és a NATO közötti stratégiai partnerség fejlesztésének jegyében támogat. A Magyar Köztársaság az Európai Unió és a NATO konstruktív tagja. A magyar védelempolitika fontos feladata az újonnan csatlakozott és az integrációra esélyes országok támogatása. Ezért a Magyar Köztársaság stratégiai érdeke a környező országokkal való két- és többoldalú katonai együttműködési formák bővítése, hatékonyságuk növelése. Az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) kitüntetett szerepe mellett a Magyar Köztársaság a nemzetközi béke és biztonság fenntartása szempontjából nagy jelentőséget tulajdonít az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek (EBESZ), részt vesz az általuk indított nemzetközi akciókban és műveletekben.

A MAGYAR HONVÉDSÉG FELADATAI, ALKALMAZÁSÁNAK VÁRHATÓ KÖRÜLMÉNYEI

A Magyar Honvédség alapfeladata az ország függetlenségének és területi sérthetlenségének védelmezése, alapvetően szövetségi keretekben, de a szövetséges erők beérkezéséig önállóan. NATO-döntés és megfelelő közbizalmi felhatalmazás alapján más országok erőinek hazánkba érkezése, átvonulása, átmeneti vagy tartós állomásoztatása esetén részt vesz a befogadó, nemzeti támogatás megszervezésében és biztosításában.

A Magyar Honvédség alapfeladata a légtérvédelem hatékony biztosítása. Hazánk légterének védelmét a honvédség a NATO integrált légvédelmi rendszerében valósítja meg úgy, hogy nemzeti kötelezettség a feladat ellátásához szükséges kijelölt repülő, légi vezetési és radareszközök biztosítása.

A Magyar Köztársasággal szomszédos térségekben kialakuló belső válságok, országok közötti konfliktusok esetén szükségessé válhat, hogy a Magyar Honvédség határvédelmi feladatot lásson el. A konfliktus jellegéből adódóan tömeges, egyidejű és illegális migrációval, változó intenzitású, akár hosszú időn át elhúzódó katonai, továbbá rendvédelmi tevékenységgel lehet számolni.

A Magyar Honvédség hozzájárul a NATO közös védelmi képességéhez. Más tagország megsegítésére szövetségi keretek között, a NATO döntéseivel összhangban, fegyveres támadás, illetve annak közvetlen veszélye esetén kerül sor. NATO-tagállam területén befogadó nemzeti támogatásra lehet számítani. A műveletek során nem zárha-

A Magyar Honvédség a Magyar Köztársaság katonai védelme és a NATO kollektív védelméből fakadó feladatok ellátása, valamint a nemzetközi műveletekben való részvétel mellett:

- felkészülten közreműködik az arra kijelölt és felkészített erőkkel a nemzetközi terrorizmus elleni harcban a NATO és az EU koncepcióival összhangban;
- a magyar haderő hazai igénybevétele, valamint külföldi alkalmazása esetén képességeivel közreműködik, illetve hozzájárul a természeti és ipari katasztrófák elhárításához, a következmények felszámolásához, humanitárius vészhelyzetek kezeléséhez, otthonukat elhagyni kényszerültek evakuációjának támogatásához, a kitelepült személyek megsegítéséhez. Bizonyos esetekben szükségessé válhat a polgári erők és tevékenységek támogatása;
- biztosítja a két- és többoldalú nemzetközi katonai kapcsolatok fenntartását, fejlesztését, illetve a változó biztonságpolitikai helyzethez történő folyamatos adaptálását, a szükséges információk elérhetőségét és azok cseréjét, megosztását, a kölcsönös kiszámíthatóság és hitelesség erősítését;
- hozzájárul a béke és biztonság fenntartásához, a szerződő felek közötti bizalom erősítéséhez a fegyverzet-ellenőrzésről, a bizalom erősítéséről szóló nemzetközi egyezményekben és más megállapodásban foglalt kötelezettségek teljesítéséből a Magyar Honvédségre háruló feladatok végrehajtásával.

tó ki terrorista csoportok fellépése, tömegpusztító fegyverek alkalmazásának veszélye. A viszonylag rövid idejű, intenzív műveletet elhúzódó, alacsony intenzitású fegyveres tevékenység követheti.

A Magyar Honvédség feladata, hogy hozzájáruljon a nemzetközi béke és biztonság fenntartásához a nemzetközi jog keretei között. Erőí egy részével részese lehet nemzetközi műveleteknek. Ezekre a műveletekre a NATO és az EU földrajzi határain kívül, szélsőséges éghajlati és terepviszonyok között, befogadó nemzeti támogatás nélkül is sor kerülhet. A viszonylag rövid idejű, intenzív művelet elhúzódó, változó intenzitású válságkezeléssel, stabilizációs és újjáépítési, katonai segítségnyújtási feladatokkal párosulhat.

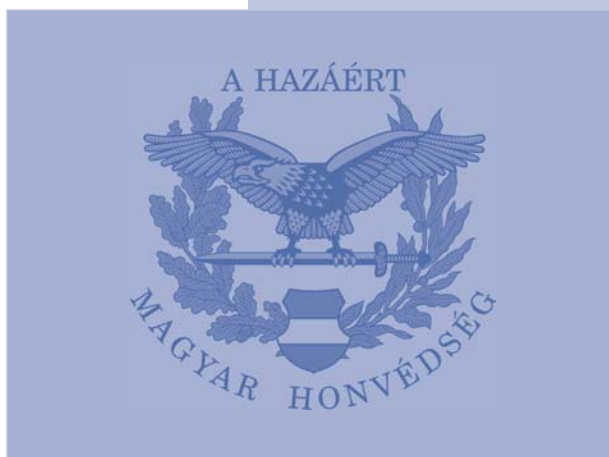
A Magyar Honvédség feladatait új kihívások közepeztette látja el.

- Napjaink és nagy valószínűséggel a jövő konfliktusai egyre inkább aszimmetrikusak. A fegyveres konfliktusok többségében nem összemérhető képességű erők csapnak össze.

- A katonai műveletek összetettsége tovább növekszik, amelyeket szinte kivétel nélkül többnemzeti, összhaderőnemi keretek között hajtanak végre. Kiemelt jelentőségű lesz a civil-katonai együttműködés és koordináció.

- A konfliktusok megelőzése, kezelése és az azt követő rendezés – stabilizáció és újjáépítés – civil feladatai, továbbá a leszerelés, lefegyverzés és reintegráció, illetve a biztonsági szektor reformja hosszú ideig igényelhetik a katonai erők közreműködését és támogatását.

- A XXI. század fegyveres konfliktusai a globális média figyelmével zajlanak. A közvélemény érzékeny a saját katonai, valamint a polgári áldozatokra, ezért egy konfliktust nem elég a hadszíntéren megvívni és megnyerni. Fontos, hogy a közvélemény azt el is fogadja. Ez különösen komoly kihívást jelent az aszimmetrikus konfliktusok esetén.

IV. A MAGYAR HONVÉDSÉG SZÜKSÉGES KÉPESSÉGEI, HADERŐ-FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

A Magyar Köztársaság kormánya a haderő működési elveit, fejlesztését, szervezetét, infrastruktúráját, felszerelését, készenlétét a biztonsági környezetből, kihívásokból levezetett célok és feladatok alapján határozza meg. A haderő átalakítására döntő hatást gyakorol a várható alkalmazási környezet, a legvalószínűbb feladat, a hadviselés elveinek módosulása, valamint a NATO és az EU igényei. Az új kihívásokhoz való alkalmazkodással és a többi NATO- és EU-tagállam katonai erőivel való együttműködéssel egyidejűleg kell korszerűsíteni a haderő szervezetét, fejleszteni – jelentős részben nemzeti keretek között – a katonai képes-

ségeket. Az elkövetkező időszakban a légierő folyamatban lévő korszerűsítésével párhuzamosan, fokozottan kell fejleszteni a szárazföldi erőt. A további NATO- és EU-képességeket egyre inkább többnemzeti összefogással kell létrehozni.

A Magyar Köztársaság – a NATO integrált védelmi tervezési gyakorlatának megfelelően – nem törekszik a katonai képességek teljes spektrumának kialakítására. A NATO és az EU keretében a Magyar Köztársaság az arányos tehermegosztás elve alapján hozzájárul a szükséges katonai képességek kialakításához a szakosodott és az úgynevezett részképességek megteremtésével, amelyek egyben megfelelnek Magyarország igényeinek és lehetőségeinek. A Magyar Honvédség ugyanazon képességeket fejleszti ki mind az EU, mind a NATO műveleteiben történő részvétel érdekében. A NATO az integrált védelmi tervezési folyamata keretében meghatározza a feladatai ellátásához szükséges képességeket. Az EU is közösen alkalmazandó képességeket fejleszt műveletei végrehajtása érdekében. Magyarország részt vesz mindkét folyamatban, messzemenően érdekelt a két szervezet közötti együttműködésben, a szükségtelen párhuzamosságok elkerülésében.

A Magyar Köztársaság védelme a rendelkezésre álló valamennyi erő és eszköz, a nemzeti és szövetségi erőfeszítések integrált, komplex, koordinált alkalmazásával, egységes kormányzati irányítással valósul meg. A Magyar Köztársaság ellen irányuló katonai fenyegetettség esetén a bé-

Képességalapú haderőfejlesztést kell megvalósítani, amely lehetővé teszi a hatékony reagálást a biztonsági környezet változásaira. A hadfelszerelés fejlesztésének legfontosabb feladatai:

- a tábori híradó és informatikai rendszerek rendszerszemléletű fejlesztése, a hálózatalapú működés kialakításának biztosításával;
- a szárazföldi erő mobilitásának, védettségének és tűzerejének növelése;
- a meglévő helikopterek modernizációja és újjak beszerzése;
- a stratégiai légi szállítóképesség biztosítása;
- a katonák egyéni felszerelésének korszerűsítése;
- a technikai felderítőeszközök rendszerbe állítása.

kestruktúra elemei kiegészülnek. Megelőző védelmi helyzetben vagy rendkívüli állapot időszakában ismét sor kerül a hadkötelezettség bevezetésére. A Magyar Honvédség hatékony alkalmazásához szükség van az ország egyéb erőforrásai mozgósításának és a védelem szolgálatába állításának előkészítésére is. Mindehhez szükséges a hazai védelmi-igazgatási rendszer továbbfejlesztése, megfelelő jogszabályok és tervek kidolgozása, valamint az állami szervek, intézmények és egyéb szervezetek bevonása.

Az állami szerveknek, intézményeknek, valamint a Magyar Köztársaság kritikus infrastruktúrájának alkalmasnak kell lennie a szükség esetén beérkező erők befogadó nemzeti támogatására, a Magyar Honvédségnek pedig a befogadó nemzeti támogatás katonai feladatainak ellátására. A Magyar Köztársaság területén végrehajtandó katonai feladatokra NATO-parancsnokság alatt is sor kerülhet, ezért ezen feladatokra csak olyan erők alkalmazhatók, amelyek képesek a nemzetközi együttműködésre.

A megváltozott biztonsági körülmények miatt a haderőt folyamatosan alkalmassá kell tenni a nemzetközi keretekben való alkalmazásra. A NATO képességeinek átalakulásával összhangban változik a Magyar Honvédség, módosulnak alkalmazásának elvei. A kollektív védelembé ágyazott országvédelem megvalósításához szükséges feltételrendszer fenntartása és fejlesztése mellett, a válságkezelő műveletek expedíciós jellegének erősödésére is készülni kell. A kollektív védelem és a területen kívüli műveletek végrehajtásához egyaránt szükség van expedíciós képességekre.

A nemzetközi biztonsági helyzetben előrejelzés nélkül, váratlanul bekövetkező eseményekre történő gyorsan reagálni képes alakulatokra is szükség van. A Magyar Honvédség ezért méretével és

A hatékony alkalmazás feltételei

Civil erőforrások bevonása az országvédelembé

Az országvédelemhez szükséges jogi és technikai infrastruktúra kialakítása

Stabil, rugalmas és hatékony haderő

Összehangolt képességfejlesztés az országvédelmi és a szövetségi feladatok ellátására

A Magyar Honvédség hatékony működésének nélkülözhetetlen feltétele a stabil, ugyanakkor rugalmasan alkalmazkodó szervezet, megfelelő haderőnemi és fegyvernemi arányok, operatív vezetés, egységek, alegységek önálló tevékenységének képessége, szervezeti elemek integrálhatósága. A jövő hadviselésében eredményesen szereplő magyar haderővel szemben állított követelmények az alábbiak:

- a stratégiai környezet változásaihoz való alkalmazkodás képessége;
- a gyorsan változó harcászati, hadművelleti helyzetre való reagálás képessége;
- az erők megfelelő készenléti kategóriákban tartása;
- többnemzeti, összhaderőnemi környezetben való tevékenység, interoperabilitás;
- harc hatékony megvívása, erők védelme és megóvása;
- hálózatközpontú környezetben való alkalmazás képessége;
- hatékony felderítés, információszerzés és -csere;
- telepíthetőség, mobilitás;
- hosszú távú fenntarthatóság, többnemzeti logisztikai támogatás;
- képesség a lakossággal és civil szervezetekkel való együttműködésre.

teherbíró képességével arányosan részt vesz a NATO Reagáló Erő és az EU Harccsoportok tevékenységében, amelyek képesek rövid előrejelzés után a gyors katonai reagálást követelő válsághelyzetek kezelésére.

A Magyar Köztársaság kormánya fontosnak tartja az alábbi fejlesztési irányokat:

- Bár a NATO elleni nagyméretű hagyományos agresszió esélye minimális, meg kell őrizni a magas intenzitású műveletekben való részvétel képességét a nagyobb kihívást jelentő hagyományos kockázatok kezelése érdekében. A Magyar Honvédség képességeit és struktúráját a legvalószínűbb műveletek figyelembevételével kell fejleszteni, és a legmagasabb követelményű feladatok ellátására kell felkészíteni.

- A korszerű és felgyorsult ütemű hadviselés során az egyes műveletekben a döntési ciklusok időtartama radikálisan csökken. A hadművelleti ütem a műveletek végrehajtásában és a végrehajtásra vonatkozó döntések meghozatalában is fokozódik. A műveletekben csak olyan erők lesznek

sikeresek, amelyek alkalmazkodni tudnak a szűkülő döntési ciklusok követelményeihez.

- A magyar haderő további modernizálásának fontos követelménye, hogy mind kijelölt elemei, mind egyes parancsnokságai is képesek legyenek expedíciós jellegű feladatok végrehajtására. Képesnek kell lenni együttműködni más nemzeti vagy többnemzetiségű kötelék csapataiban csakúgy, mint más haderők kötelékeinek integrálására. A külföldön tevékenykedő katonai szervezetek képességeit és támogatását úgy kell kialakítani, hogy szárazföldi kötelékek esetén váltás nélkül minimum fél-, légi-erő-kötelékek esetén váltás nélkül minimum negyedévig műveletben tarthatók legyenek.

A haderőfejlesztés folyamatában jelentős szerepe van a hazai védelmi szektor tudományos bázisának, kutatás-fejlesztési intézményeinek. Rendszeresen elemezni szükséges a nemzetközi eredményeket, folyamatosan kapcsolatot kell tartani a tudományos műhelyek és gyártók között. Kiemelt figyelmet kell fordítani a művelleti tapasztalatok visszacsatolására.

A válságok előrejelzésében, az aszimmetrikus harc megvívásához szükséges információk megszerzésében, elemzésében és értékelésében, valamint a válságkörzetekben szolgálatot teljesítő magyar katonai állomány biztonsága érdekében továbbra is szükség van a katonai nemzetbiztonsági szolgálatok – Katonai Felderítő Hivatal, Katonai Biztonsági Hivatal – hatékony tevékenységére, együttműködve a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokkal.

A hatékonyabb műveleti alkalmazás és az erőik megóvása érdekében fontos feladat a Magyar Honvédség részvételével megvalósuló műveletek, hazai és nemzetközi gyakorlatok tapasztalatainak összegyűjtése, értékelése és adaptálása. A Magyar Honvédség fejlesztéséhez hozzájárulnak a NATO-ban és az EU-ban nyert műveleti tapasztalatok is.

A képességfejlesztésben egyre növekvő szerepet kap a többnemzeti együttműködés. Összefogással olyan jelentős képességek alakíthatók ki, amelyek nemzeti forrásokból nem megvalósíthatók. Hadfelszerelések többnemzeti beszerzése hatékonyabb érdekérvényesítést, a kutatás-fejlesztési költségek megosztását és a nagyobb megrendelésből adódó előnyöket eredményezi. Mindezek mellett továbbra is kiemelt cél a hazai hadiipari kapacitások és K+F képességek fejlesztése és kiaknázása.

A katonai képességek kialakítása során fontos a környezettudatos gondolkodás és cselekvés. A Magyar Honvédség a meglévő képességeivel részt vesz az ökológiai károk megelőzésében, a bekövetkező környezeti ártalmak felszámolásában. A Magyar Köztársaság területén kívüli műveleti területeken végrehajtott katonai tevékenység is a helyi természeti értékek megőrzését, a lehető legkisebb ökológiai „lábnyom” hátrahagyását követeli meg.

V. A MAGYAR HONVÉDSÉG FENNTARTÁSÁNAK ÉS FEJLESZTÉSÉNEK FELTÉTELEI

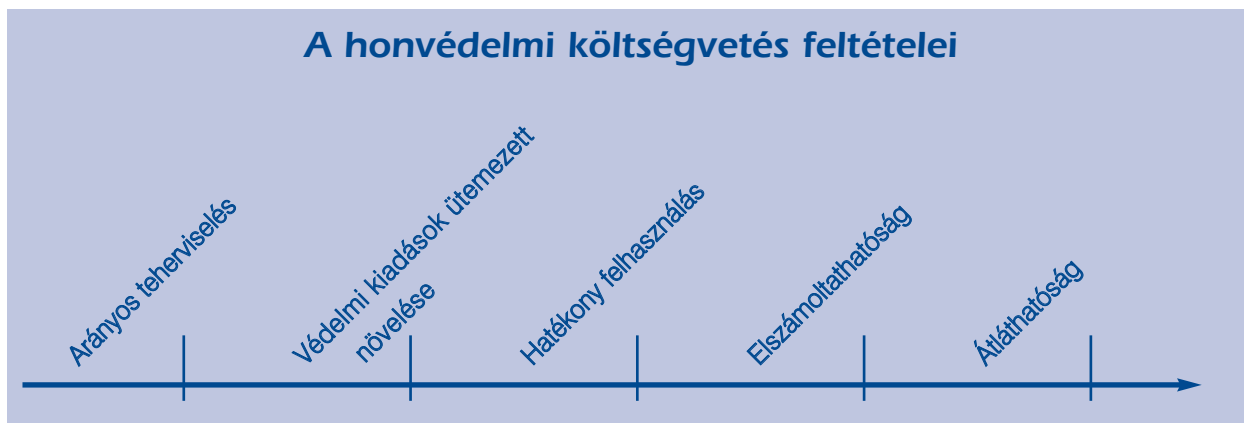
A Magyar Honvédség legfontosabb és legértékesebb erőforrása a katona, a személyi állomány. A feladatára felkészített, megfelelő fizikai és pszichikai állóképességgel rendelkező katona munkája, személyes áldozatvállalása – akár életének kockáztatása – döntően befolyásolja a haderő alkalmazhatóságát. A honvédelem területén katonaként szolgálók és más jogviszonyban foglalkoztatottak társadalmi, erkölcsi és anyagi elismerése nemzeti ügy. Az önként vállalt katonai szolgálat presztízse kulcsfontosságú tényező a személyi állomány utánpótlása és megtartása szempontjából.

A Magyar Köztársaság kormánya fontos feladatának tartja, hogy a szükséges létszámú és a haderő különleges követelményeinek megfelelő munkaerő megszerzése és megtartása érdekében kiszámítható előmenetelt, valamint versenyképes juttatásokat és támogatásokat nyújtson a szolgálatot vállalók és a foglalkoztatottak számára. Kiemelt jelentőségűnek tekinti a személyi állomány

szociális problémáit enyhítő, illetve a nemzetközi kötelezettségvállalásban résztvevőket és hozzátartozóikat segítő családtámogatás biztosítását.

A Magyar Honvédség állománykategóriáinak funkcióit, megoszlását, képzését és kiképzését, valamint foglalkoztatásának elveit és gyakorlatát a modern kor és hadviselés kihívásaihoz szükséges folyamatosan igazítani. Szükség van mindazokra az eljárásokra és szolgáltatásokra, amelyek biztosítják az átlátható és hatékony előmeneteli rendszer működtetését, a személyi állomány megtartását, a haderőből kiválók visszailleszkedését. A személyi állomány biztosításának alapja békeidőszakban az önkéntesség, megelőző védelmi helyzetben az önkéntességet kiegészítő, akkor bevezetésre kerülő hadkötelezettség. A Magyar Honvédségnek önkéntes tartalékos katonákra is szüksége van, kiképzésük, alkalmazásuk fontos feladat, amelynek jogi és szervezeti feltételeinek megteremtése kiemelt jelentőségű. A közigazga-

A honvédelmi költségvetés feltételei

tás reformjának eredményeként a köztisztviselők és közalkalmazottak a nem katonai szervezeteknél növekvő szerepet töltenek be.

A Magyar Köztársaság kormánya fontosnak tartja, hogy a magyar társadalom biztonsága és fejlődése érdekében a védelmi feladatok megfelelő anyagi, pénzügyi erőforrásai biztosítva legyenek. A védelmi költségvetés meghatározásának fontos szempontja – a haderő képességeinek fejlesztésével párhuzamosan – a NATO-tagállamok közötti arányos teherviselés, illetve az európai biztonság- és védelempolitika megvalósításához való hozzájárulás igénye is. Szükség van arra is, hogy a Magyar Honvédség a rendelkezésre bocsátott költségvetéssel hatékonyan és takarékosan gazdálkodjon.

A Magyar Honvédség feladatai végrehajtásához szükséges képességek elérésének elengedhetetlen feltétele a védelmi kiadások tervszerű növelése. A Magyar Köztársaság kormánya ezért 2009-től 2013-ig 0,2%-al kívánja növelni a költségvetési támogatást, hogy az 2013-ban meghaladja a GDP 1,3%-át. Ennek érdekében arra törekszik, hogy évente a költségvetés tervezésekor egyenletesen növelje a költségvetési támogatást. A Magyar Köztársaság továbbra is élni kíván a NATO Biztonsági Beruházási Programja keretében megvalósítható fejlesztési lehetőségekkel. Törekedni kíván a nemzetközi védelemgazdasági együttműködésből adódó előnyök feltárására és kihasználására is.

A Honvédelmi Minisztérium működteti és fejleszti Védelmi Tervezési Rendszerét, amelyben a stratégiai képességcélok és a felhasználható erőforrások kapcsolatát eltérő időtávú tervek teremtik meg. A védelmi tervezés kiindulópontjául a Magyar Köztársaság külpolitikája és biztonságpolitikája alapján megfogalmazott célok szolgálnak. A képességek fejlesztése a különböző időtávú tervekhez kapcsolódó programok, programkölt-

ségvetések kidolgozásával és végrehajtásával történik.

Az erőforrások hatékony felhasználása érdekében a Honvédelmi Minisztérium olyan irányba fogja fejleszteni a gazdálkodást, amely a központi és helyi gazdálkodási hatáskörök összhangján alapul. Az elszámoltathatóság érdekében a gazdálkodáshoz kapcsolódó felelősségi köröknek egyértelműen meghatározottnak, a gazdálkodás folyamatának pedig teljes mértékben átláthatónak kell lennie.

A feladatok ellátásához és az új képességek kialakításához gondoskodni kell olyan hadfelszerelési eszközök beszerzéséről, amelyek gazdaságosan üzemeltethetők és megfelelnek a NATO és EU együttműködési feltételeinek. Az elavult, illetve a gazdaságosan rendszerben nem tartható technikai eszközöket a rendelkezésre álló erőforrások függvényében fokozatosan le kell cserélni, illetve a rendszerből ki kell vonni. A Magyar Köztársaság közvetlen környezetét jellemző biztonsági helyzet lehetővé teszi, hogy a stratégiai tartalékok képzését és a készletekkel való gazdálkodás elveit a Honvédelmi Minisztérium – együttműködve az államháztartás érintett szerveivel – hozzáigazítsa a Magyar Honvédség megváltozott feladatrendszeréhez. A Magyar Honvédség a jelenleg meglévő, működképes és hadra fogható technikai eszközeinek, anyagi készleteinek a szükségleteken fe-

lülő részét működési tartalékként megőrzi, illetve új eszközök beszerzése esetén gondoskodik az elhasználódásból és alkalmazásból adódó fogyás pótlásáról.

A honvédelmi infrastruktúra fejlesztésének, működtetésének és fenntartásának a műveleti képességek magas szinten tartását kell szolgálnia, biztosítva a személyi állomány számára a kor színvonalának megfelelő élet-, munka- és kiképzési feltételeket. Az erőforrások hatékony felhasználása érdekében, a támogató jellegű feladatokra igénybe kell venni a szakosodott vállalatok szolgáltatásait, támaszkodni kell a stabil, magas színvonalú védelmi szolgáltatásokat biztosítani képes ipari bázisra.

A források felhasználásában és biztosításában fontos szerepet kell kapniuk azoknak az állami tulajdonú gazdasági társaságoknak, amelyek szakmai felügyeletét és vagyionkezelését a Honvédelmi Minisztérium látja el. Ezek a gazdasági szervezetek hozzájárulnak a Magyar Honvédség készletrendszere fenntartása és fokozása feltételeinek megteremtéséhez, kielégítik az ipari szintű kapacitását igénylő logisztikai szükségleteket, ellátják a honvédelmi kultúra és a rekreáció feladatait, és aktív szerepet vállalnak a NATO és az Európai Unió tagországainak védelemgazdasági együttműködésében, szolgáltatásaikkal betagozódnak a piacgazdaság mechanizmusába.

A HONVÉDELMI MINISZTERIUM KOMMUNIKÁCIÓS ÉS TOBORZÓ FŐOSZTÁLYÁNAK
MEGRENDELÉSE ALAPJÁN KÉSZÜLT

© HM Zrínyi Kommunikációs Szolgáltató Kht. – Zrínyi Kiadó, 2009

A kiadásért felel: Orgovány István ügyvezető igazgató

A kiadásban közreműködött: Kornétás Kiadó Kft.

Felelős vezető: Pusztay Sándor ügyvezető igazgató

Nyomta és kötötte: Grafika Press Nyomdaipari Zrt.